

mutatni az internet változatos világát. A leglelkesebbnek ebben az évben is az általános és középiskolás diákok bizonyultak. Számukra a jövőben lehetőséget kínálunk – az olvasói tagsággal ingyenesen igénybe vehető internetezéssel – a világháló még alaposabb megismerésére. A felnőtt korosztály számára pedig a könyvtárunkban 2000 óta folyó alapfokú internethasználati tanfolyamunk kínálja a világháló megismerésének, az információs és kommunikációs technikák megtanulásának lehetőségét.

Kecskeméten nagyon népszerű az Internet Fiesta, ezért biztos, hogy a következő évben is csatlakozunk a nemzetközi és hazai felhíváshoz.

Rédai Árpádné Angéla

Megtaláltuk Jászberény kedvenc regényét

Olvasóink nagy része már csak céltudatosan az előírt „szakirodalmat” olvassa. A regényolvasás, az olvasás élményéért való olvasás egyre inkább a háttérbe szorul. Ezért is örültünk és jelentkeztünk A Nagy Könyv programba.

Még mielőtt az országos szavazás elkezdődött volna, városunkban egy önálló akciót indítottunk. Ezt először a helyi Jászkürt újságban hirdettük meg. Kíváncsiak voltunk, mi lesz városunk kedvenc regénye. Tíz regényből álló listával lehetett részt venni ebben a szavazásban, amelyet reklámoztunk a helyi médiában, szórólapokon, plakátokon. A szavazásban részt vevők közül egy szerencsés nyertest jutalmaztunk. Tízezer forint értékű könyvesomagot vehetett át ünnepélyes keretek között, a helyi kábeltévé jelenlétében.

Érdekesen alakult a szavazás Jászberény kedvelt regényére. A magyar szerzők közül *Gárdonyi Géza Egri csillagok* című műve nyert. A külföldiek közül *Rovling Harry Pottere* lett a kiválasztott (nem vetjük külön az egyes köteteket).

Nagy örömünkre szolgált *Jókai Mór* regényeinek szeretete. Sokkal többen szavaztak rájuk (67-en), mint az előző két szerzőre, csak a sok jó mű között megoszlottak a szavazatok. A kőszívű ember fiai 21, Az aranyember 17, az Egy magyar nábob 8 szavazatot kapott.

A második *Gárdonyi Géza* lett 41 szavazattal, amiből a vezető az *Egri csillagok*, de kapott szavazatot A láthatatlan ember (8), az Isten rabjai (7), az Ábel és Eszter (1) című mű is.

A harmadik helyre *Fekete István* került 31 szavazattal. Regényei közül a Tüskevár 12 szavazatot kapott.

A ma élő magyar szerzők között *Szabó Magda* 26, *Kertész Imre* Sorstalansága 18 szavazattal előkelő helyet foglalt el.

Móricz Zsigmond 26, *Mikszáth Kálmán* 21, *Rejtő Jenő* 17 szavazatos jelenléte a klasszikusok iránti vonzalmat mutatta.

A külföldi regények és szerzők versenyében előkelő helyet ért el *Robert Merle* 25, *Dosztojevszkij* 14 (Bűn és bűnhődés 11), *Tolkien* 13 (A gyűrűk ura 11), *Garcia Marquez* 13 és *Alexandre Dumas* 13 (Monte Cristo grófja 8) szavazattal.

A helyi szavazás befejeződött, de kértünk mindenkit, hogy szavazzon a most már folyamatban lévő országos akcióban kedvenc regényére, s kísérje figyelemmel a további eseményeket. Több alkalommal készült beszélgetés jászberényi lakosokkal általában a regényekről, az olvasásról, az országos programról. Ezek olvashatók voltak a napilapokban, hallhatók voltak a különböző rádióadásokban is. Mindenesetre, több évtizede dolgozó könyvtárosoknak újra élmény könyvekről, szépirodalomról, olvasásról beszélni, megosztani gondolatainkat másokkal.

Mága Ágnes

könyvtáros, a program felelőse

Városi Könyvtár és Információs Központ

Jászberény

Magyarország képes történelmi kronológiája a Sulinet Digitális Adatbázisban

Az adatbázisban történelmünk sorsfordulóit, a mindennapok és az ünnepek eseményeit, tárgyi és írásos emlékeit követhetjük nyomon a kezdetektől a második évezred végéig. Az időrendben felsorolt szikár tényeket a tárgyi és szellemi kultúra emlékeivel, korabeli és később született képzőművészeti alkotásokkal illusztrálták.

A Magyarország Képes Történelmi Kronológiája című adatbázis elsősorban az oktatás és az ismeretterjesztés céljait szolgálja a tudományosság igényével.

Az adatbázis a *Széchenyi Terv Információs Társadalom- és Gazdaságfejlesztési Program*

keretében, a Miniszterelnöki Hivatal Informatikai Kormánybiztossága támogatásával jött létre. Az adatbázis nagymértékű továbbfejlesztésére 2004-ben nyílt lehetőség az IHM-ITP-11-es pályázat keretében az Informatikai és Hírközlési Minisztérium, az Oktatási Minisztérium és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma anyagi és erkölcsi támogatásával.

Az újabb fejlesztési szakaszban az adatbázis átkerült az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) szerverére és beépült annak szolgáltatási rendszerébe.

A tartalmi fejlesztésben is döntő szerepet kapott az Országos Széchényi Könyvtár, mivel a digitalizálási munkái során keletkezett nagy mennyiségű, rendkívül gazdag képanyag biztosítja az adatbázis képanyagának jelentős bővülését. Példaként említhetjük, hogy ebben az adatbázisban került először nagy nyilvánosság elé az OSZK 1956-os röplapgyűjteménye, továbbá XVI–XVII. századi magyar vonatkozású nyomtatott röplapjai is. Jelentős mennyiségű metszet, képeslap alapján kereshetjük a magyar vár-, város- és színháztörténet fontos helyszíneit is.

Az Enciklopédia Humana Egyesület és az OSZK együttműködése biztosítja az adatbázis folyamatos bővülését a magyar írásbeli kulturális örökség területén. Tervek szerint további intézmények is bekapcsolódnak a tartalmi fejlesztésbe.

Az adatbázis tetszőleges internetböngészővel megtekinthető (<http://www.kepido.oszk.hu>). A gyűjtemény tervezett bővítésénél figyelembe kívánjuk venni a témakör iránt érdeklődők igényeit, kívánságait, kérdéseit. A felhasználói körrel való kapcsolatfelvételt és folyamatos kommunikációt szolgálja a javaslat nyitó oldalon felkínált lehetősége is. A felhasználók egy űrlap segítségével tehetnek javaslatot az adatbázis bővítésére. Ajánlhatnak képeket, időpontokat, földrajzi elemeket. A javaslatokat negyedévente összeülő bizottság értékeli és bírálja el, majd ezután kerül sor az adatbázis tényleges kiegészítésére.

Az adatbázis kereshető képek, időpontok és földrajzi elemek alapján is. Többféle keresési lehetőség biztosítja a hatékony munkát. Lehetőség van kulcsszavas és szabadszöveges keresésre is. Az időrendet háromezer időpont mellett kb. ötezer esemény alkotja.

A képtárban jelenleg több mint tizenkétezer kép található. A teaurusz alapján mintegy ezer kulcsszó (tárgyszavak, szerzők, valamint egy bizonyos eseményhez nem köthető képek dátumai) segítségével kereshetünk. Jelenleg a magyarországi várrendszer, az adatbázisban található város- és színháztörténeti vonatkozású elemek topográfiai vetületét láthatjuk az adatbázisban a Kárpát-medence domborzati és vízrajzi térképére vetítve. Az adatbázis tervezői és kivitelezői további topográfiai elemek megjelenítését is tervezik.

Sulinet Digitális Tudásbázis:
<http://sdt.sulinet.hu>

A Sulinet Digitális Tudásbázis (SDT) célja egy komplett, a műveltségi területeket minden közoktatási évfolyamon felölelő elektronikus tananyag-adatbázis és az azt kezelő dinamikus testre szabható keretrendszer létrehozása. Ennek alapvető feltétele, hogy a létrehozott adatbázis képezze le az iskola tantervét a különböző műveltségi területeken, és konkrét óravázlatokat, módszertani segédleteket, tananyagokat és elemi tanulási egységeket nyújtson a pedagógusok és a tanulók számára, amelyeket felhasználhatnak a mindennapi tanítási-tanulási folyamatban.

2004 szeptembere óta a tudásbázis tesztverziója érhető el, jelenleg tizenegy műveltségi területre/tantárgyra vonatkozó digitális tananyagot tartalmaz. Ezek a tartalmak oktatási célra mindenki számára szabadon és díjmentesen elérhetők.

A rendszer egy elektronikus tananyag-adatbázis és tartalomkezelő eszköz, amely minőségileg új lehetőségeket biztosít interaktív multimedia tartalmak eléréséhez és felhasználásához az iskolai oktatásban. Lehetővé teszi eddig nem létező elektronikus oktatási anyagok elérését és felhasználását a mindennapi oktatásban, illetve támogató eszközt biztosít a pedagógusok számára az információgyűjtő, értékelő és problémamegoldó gondolkodás magasabb szintjeire való felkészítéshez.

Lényeges hangsúlyozni, hogy a tananyagfejlesztés nem fejeződött be, hiszen ez a rendszer nyitott, folyamatosan bővül, egyre több digitális tananyag fog bekerülni.

A tudásbázisba bekerülő anyagok fejlesztőit közbeszerzési eljárás, illetve pályázatok útján választották ki:

1. Digitális tananyagok és taneszközök készítése (már meglévő, akkreditált tankönyv alapú fejlesztés tantárgyakhoz)

2. Interneten, mindenki számára elérhető formában megjelenő, új fejlesztésű, választható oktatási modulok tananyagainak kifejtése és digitális formában történő elkészítése

3. Digitális oktatási segédanyagok fejlesztése (kiegészítő tananyagok, adatbázisok)

4. A Nemzeti Alaptanterv követelményeihez illeszkedő, az interneten hozzáférhető digitális oktatási segédanyagok forgatókönyveinek elkészítése

Az első pályázat keretében elkészült munkákat jelenleg lektorálják, ezek javított változatai május közepéig kerülnek a keretrendszerbe, a második pályázat keretében elkészült pályázatok pedig május végéig.

Az Informatikai és Hírközlési Minisztériummal közösen gondozott harmadik pályázat nyertesei 2004 tavaszán kezdték el a tananyagfejlesztést. Ezek a tananyagok 2005 júniusa és szeptembere között folyamatosan kerülnek publikálásra. Néhány példa az itt elkészülő tananyagokból:

- Huszártörténelem
- Képes történelmi atlasz
- Magyar digitális várlexikon
- A formák képe – A képek formanyelve
- A magyar nép táncgyománya, Néptánc és tánckísérő muzsika a közoktatásban
- Magyarország madarainak gyűjteménye

2005-ben készül a közismereti tárgyak 1–6., illetve 1–8. évfolyama. A teljes, adott tantárgyhoz, műveltségi területhez tartozó tananyagok mellett különböző gyűjtemények is színesíteni fogják az SDT tartalmát:

- Feldolgozásra kerül a Magyar Távirati Iroda által egy politika- és társadalomtörténeti képgyűjtemény 1945-től napjainkig, ami tízezer képet jelent ez év végéig.

- Az Országos Széchényi Könyvtár által elkészített Magyarország képes történelmi kronológiája mint link májusban már elérhető lesz az SDT-ből. Ebben a képtárban található többek között a magyar katonaviseletet bemutató képgyűjtemény is.

- Reményeink szerint az év végéig az SDT tovább bővül feladatokkal, példatárakkal, filmrészletekkel és újabb olyan, már nemzetközileg is használt tartalmakkal, amelyek segítik a pedagógusok, diákok munkáját.

- Az újabb tananyagok publikálása mellett a Sulinet Digitális Tudásbázis rendszer továbbfej-

lesztése is folyik, és 2005 szeptemberéig a felhasználók újabb funkciókat vehetnek birtokba.

Pedagógus-továbbképzés

Ahhoz, hogy a pedagógus használni tudja a tanítás és a tanulás folyamatában a digitális tananyagot, szükséges, hogy továbbképzésen vegyen részt.

2004 márciusában huszonkét témában tízezer pedagógus számára kezdődött támogatott továbbképzés. A pedagógusokat pályázat útján választották ki. 2005. május 30-áig befejeződnek a továbbképzések. A témák nagy része az IKT alapképzeteket erősítette.

2005 májusában újabb pályázatokat írnak ki, hozzávetőlegesen 17 ezer pedagógus számára. Itt a cél az IKT alapismereteken kívül olyan továbbképzések támogatása, amelyek segítik a pedagógust abban, hogy miként alkalmazza a digitális tananyagokat az óráján, hogyan alkalmazza az IKT eszközöket más kompetencia területen.

Amikor megérintett a könyv szaga...

1980 márciusában születtem Budapesten. Lakótelepi környezetben nőttem fel, de szüleimnek köszönhetően nem holmi bandákba verődve töltöttem el a szabadidőmet.

A békásmegyeri lakótelep nem sokkal születésem előtt épült, ezért még nem volt helyben könyvtár. Születésem után három évvel, 1983-ban nyílt meg a békásmegyeri lakótelepen a gyerekek és a szüleik legnagyobb öröme a gyermek- és felnőttkönyvtár egyszerre, de külön épületben. A könyvtárosok, *Janovszkyné Ági*, *Gogel Mária* és *Kócsné Ani*, nagy örömmel fogadtak minket.

Kialakult a könyvtáron belül Mesekuckó és Tini-polc egyaránt. A Mesekuckó a kicsiknek, a Tini-polc a nagyobbaknak (iskoláskorúaknak) állt a rendelkezésükre.

Azért volt jó, hogy külön épületben voltak a gyerekek, mert így a felnőtteket nem zavarták, és a gyerekeknek lehetett különböző vetélkedőket, kézműves foglalkozásokat tartani. Ezek a foglalkozások nem voltak kötelezőek, de mégis motiválták a gyerekeket különböző ajándékokkal, mint például a Sebaj Tóbiás című mesekönyv, valamint kisautók és apró ajándékok. A mai napig is megvannak azok a nyeremények, amiket kaptam.